

Gelir İdaresi Başkanlığınca Finansal Hesap Bilgilerinin Vergi Konularında Otomatik Değişim Standardının Uygulanmasına İlişkin Rehber Yayımlanmıştır

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), G20'nin ve AB'nin uluslararası ölçekte vergi kayıp ve kaçacağı ile mücadele çalışmaları sonucunda, Vergi Konularında Karşılıklı İdari Yardımlaşma Sözleşmesi (Sözleşme) hazırlanmıştır. Bu sözleşme, AB üyesi ülkelerin yanı sıra, İsviçre, Norveç, Brezilya, Hindistan gibi ülkelerin de dahil olduğu bugün itibarıyla 136 ülke tarafından imzalanmıştır. Türkiye söz konusu sözleşmeyi 2011 yılında imzalamıştır.

Bu tarihten 6 yıl sonra, uygulamayı düzenleyen ve bugün itibarıyla 107 ülkenin taraf olduğu Finansal Hesap Bilgilerinin Otomatik Değişimine İlişkin Çok Taraflı Yetkili Makam Anlaşmasını (Anlaşma) da Türkiye, 21.04.2017 tarihinde imzalamış ve 31.12.2019 tarihinde onaylanmıştır. Bu anlaşmaya göre, imzacı ülkeler, karşılıklılık temelinde, ilgili ülkelerin mukimlerine ait finansal hesap bilgilerini, finansal kuruluşlardan toplayıp ayrı bir talep gerekmeksizin (otomatik olarak) her yıl ilgili ülkeyle paylaşacaktır. Türkiye'de otomatik bilgi değişimi için bilgileri toplamaya ve paylaşmaya yetkili makam, Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı Gelir İdaresi Başkanlığıdır.

Bu kapsamda, Gelir İdaresi Başkanlığı'nın internet sitesinde yayımlanan "**Finansal Hesap Bilgilerinin Vergi Konularında Otomatik Değişim Standardının Uygulanmasına İlişkin Rehber**" ile, OECD tarafından 2014 yılında oluşturulan standartların uygulama esasları açıklanmıştır.

Sözü edilen Rehberde öne çıkan hususlar özetle aşağıdaki gibidir.

1. Otomatik Bilgi Değişimine İlişkin Ülkeler Listesi

Rehberde ulusları otomatik bilgi değişiminin teknik taraflarına ilişkin olarak yapılan pek çok açıklamanın yanı sıra, anılan Sözleşmeye taraf ülkeler ile bahsedilen Anlaşmaya

taraf olan ülkelerin ve Anlaşma kapsamında 2020 yılında Türkiye tarafından bilgi alınacak ülkeler ile bilgi gönderilecek ülkelerin listelerine yer verilmiştir.

Bu çerçevede, Anlaşma kapsamında 2020 yılında bilgi alınacak 71 ülke bulunurken, bilgi verilecek 54 ülke bulunmaktadır. Buradan hareketle, bazı ülkelerin bilgi alma talebi olmaksızın sadece bilgi vermek istediği anlaşılmaktadır. Diğer taraftan hem bilgi alınacak hem de bilgi verilecek ülkeler listesinde yer almayan İsviçre ile otomatik bilgi değişiminin 2021 yılından itibaren başlanılacaktır.

2. Bilgi Değişiminin Uygulama Süreci ve İlgililer

Türkiye'de bulunan finansal kuruluşlar, tespit ettikleri hesaplara ilişkin bilgileri Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığına bildirecek ve Başkanlık bu bilgileri güvenli bir elektronik ağ üzerinden ilgili ülkelere gönderecektir. Benzer şekilde karşılıklı olarak (mütekabiliyet esasları ile) Türkiye'nin anlaşması bulunan ülkelere bulunan hesaplara ilişkin bilgiler söz konusu ülkelerin vergi idareleri tarafından ülkemize gönderilecektir. İki ülke arasında bilgi değişimi, hesabın 31 Aralık tarihindeki durumu ile toplanan bilgilere ilişkin olarak bir sonraki yılın Eylül ayının sonuna kadar yapılabilmektedir. Kapsama giren bir ülkeye yalnızca o ülke yerleşiklerinin (mukimlerinin) bilgisi gönderilecektir.

Anlaşma kapsamında, ilgili ülkelere yerleşik (mukim) kişi ve kurumların yanı sıra, bu ülkelere yerleşik kişilerin kontrol ettikleri Türkiye'de yerleşik olan bazı kurumların (örneğin; faiz, temettü gibi pasif gelir elde eden ya da bu amaçla varlık tutan fakat finansal kuruluş olmayan kurumlar) bilgileri paylaşılacaktır.

Bu bakımdan, uluslararası otomatik bilgi değişiminin hem gerçek kişiler hem de şirketler üzerinde ciddi etkilerinin olacağı görülmektedir. Bu itibarla, özellikle yurtdışı mali kuruluşlarda hesapları bulunan Türkiye'de mukim kişi ve kuruluşlarca beklenen etkilerin etrafıca analiz edilmesinde fayda bulunmaktadır.

3. Rehberde Öne Çıkan Konular

Türkiye'nin ilk otomatik bilgi değişimi, 2018 yılında Norveç ve Letonya ile başlamış olup, 21.08.2020 itibarıyla Anlaşma kapsamında 2020 yılında Türkiye'nin otomatik temelde

bilgi göndermesi (ve karşılıklılık temelinde bilgi alması) söz konusu olan 54 ülkenin isimleri ekte paylaşılmıştır.

- ◆ Almanya, Fransa, Hollanda, Belçika ve Avusturya Türkiye'nin (2019 yılına ait bilgilerin paylaşılacağı) 2020 yılı bilgi değişimi takvimine alınamamıştır.
- ◆ Anlaşmayı imzalayan ülke sayısı 107'dir. Bu bakımdan, otomatik bilgi değişimi yapılacak ülkelerin yer aldığı listenin önümüzdeki yıllarda değişiklik gösterebilmesi söz konusu olabilecektir.
- ◆ 2019 yılı öncesi dönemler için, Türkiye tarafından bilgi değişimi yapılmayacaktır.
- ◆ Türkiye'deki finansal kuruluşlarda tutulan finansal hesap bilgileri bilgi değişimi kapsamına girmekte olup, taşınmaz ve araç gibi taşınır bilgileri otomatik bilgi değişimi kapsamında değildir.
- ◆ Hesap sahibinin ve kurumlarda kontrol eden kişilerin (bazı ortaklar ya da bazen yöneticiler); adı-soyadı, adresi, yerleşik (mukim) olduğu ülke, yerleşik (mukim) olunan ülkedeki vergi kimlik numarası, hesabın yılsonu bakiyesi ve yıl içinde hesaba ödenen faiz, temettü, hesapta tutulan finansal varlıkların satışından doğan gelirler gibi ödemelerin brüt tutarı paylaşılacaktır.
- ◆ Kapsamdaki finansal hesaplar; mevduat hesapları, saklama hesapları, borç ve ortaklık ilişkisi menfaati, nakdi değer sigorta sözleşmeleri ve düzenli ödeme sözleşmeleri (anüiteler) olmak üzere 5 kategoridedir.
- ◆ Tüm hesap türlerinde hesabın yılsonu bakiyesi bildirim tabi olup, hesap bakiyelerinin kaynağına ilişkin (emekli aylığı, kira geliri gibi) bilgiler otomatik bilgi değişimi kapsamında değildir.
- ◆ Genel kural olarak Türkiye'de kurulmuş bir şirketin üretim ya da mal alım-satımı gibi aktif bir ticari faaliyetle uğraşması halinde ortağı yurtdışında yerleşik (mukim) de olsa ortaklık payı kaç olursa olsun kurum hesabı otomatik bilgi değişimi kapsamına girmemektedir. Fakat Türk vatandaşlarının yurtdışında kurdukları şirketler adına Türkiye'de açtıkları hesapların bildirim söz konusu olabilir.
- ◆ 01.07.2017 tarihinden önce açılmış kurumlara ait hesaplarda hesap bakiyesinin 250.000 ABD dolarını geçmemesi halinde finansal kuruluşun bu hesabın bildirilmesi zorunlu değildir. Bireysel hesaplar için ise böyle bir eşik değer söz

konusu değildir. 01.07.2017 tarihinden sonra açılan hem bireysel hesaplar hem de kurum hesapları bakiyesi ne olursa olsun bildirim kapsamındadır.

- ◆ Anlaşma kapsamındaki finansal hesapların 31.12 günündeki hesap bakiyesi ya da değeri ile bu hesaba yıl içinde ödenen gelir (faiz, kâr payı, temettü, finansal varlıkların satışından elde edilen gelirler vb. gibi) bildirim kapsamındadır. Ancak, örneğin bir mevduat hesabına yıl içinde yatırılan gayrimenkul kira ödemesi, borç ödemesi gibi hesap hareketleri otomatik bilgi değişimi kapsamında değildir.
- ◆ Hesap sahibi tarafından; son 3 yıldır para yatırma-çekme vb. bir hesap hareketi gerçekleştirilmeyen ve son 6 yıldır hakkında finansal kuruluş ile iletişime geçilmeyen hesaplar, bakiyesi 1.000 ABD Dolarını aşmamak kaydıyla otomatik bilgi değişimi yönünden hareketsiz hesap olarak değerlendirilecek ve bildirim yapılmayacaktır (düzenli ödeme sözleşmeleri- anüite hariç).
- ◆ Paylaşım kriterlerini taşıyan hesaplara ait bilgilerin, başvuru, dilekçe, itiraz ve dava gibi yöntemlerle otomatik değişimin dışında bırakılması mümkün değildir.
- ◆ 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında verilerin yurtdışına aktarılmasına rıza gösterilmediği yönünde dilekçe vererek otomatik bilgi değişimini önlemek mümkün değildir.

Finansal Hesap Bilgilerinin Vergi Konularında Otomatik Değişim Standardının Uygulanmasına İlişkin Rehber'in tamamına bu [link](#) üzerinden ulaşılabilir.

Bununla birlikte, Finansal Hesapların Otomatik olarak değişimine ilişkin olarak Centrum Uluslararası Vergi Hizmetleri Direktörü Sn. Can Doğrusöz'ün Ağustos ayının başında TİDE Akademi Yaz Söyleşileri kapsamında gerçekleştirmiş olduğu söyleşiye bu [link](#) üzerinden ve konuya ilişkin yayınlamış olduğu makaleye bu [link](#) üzerinden ulaşılabilir.

Saygılarımızla.